

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga /spr./
Sędziowie:	SSA Hanna Małaniuk SSO del. Ryszard Małecki
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agnieszka Paulus

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2014 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. M. (1) i J. C. (1)**

przeciwko **Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej im. (...)**

w likwidacji z siedzibą w M.

o ustalenie

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu, XIII Wydział Cywilny z siedzibą

w Lesznie

z dnia 6 lutego 2014 r., sygn. akt XIII C 150/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w następujący sposób:

1. ustala, że R. M. (2) i J. C. (1) są członkami Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej im. (...)(...) W. w likwidacji z siedzibą w M.,

2. zasądza od pozwanej na rzecz powodów 580 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

II. zasądza od pozwanej na rzecz powodów 535 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

R. Małecki M. Mazurkiewicz-Talaga H. Małaniuk

I A Ca 447/14

UZASADNIENIE

Powodowie J. C. (1) i R. M. (1) po ostatecznym sprecyzowaniu żądań domagali się ustalenia, że są nadal członkami Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej im. (...) (...) W. w likwidacji z siedzibą w M., podnosząc, że uchwały walnych zgromadzeń członków tej spółdzielni są nieważne i nie wywierają żadnych skutków prawnych wobec powodów. Powodowie wnieśli również o obciążenie pozwanej kosztami procesu.

Pozwana spółdzielnia wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2014r Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo obciążając powodów kosztami procesu w całości.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Prezesem pozwanej (...) z siedzibą w M. w okresie od 8 stycznia 2000r do czasu likwidacji był G. A.. O czasie, miejscu i porządku obrad walnego zgromadzenia członkowie byli zawiadamiani przez wywieszenie ogłoszenia na tablicy na terenie gospodarstwa na 7 dni przed terminem. Był to jedyny sposób zawiadamiania o terminie i porządku obrad walnego zgromadzenia członków spółdzielni, nawet wówczas gdy walne zgromadzenie miało dotyczyć wykreślenia lub wykluczenia członka ze spółdzielni. Uzasadnienie uchwały o wykreśleniu zamieszczane było w protokole walnego zgromadzenia, które nie było przesyłane zainteresowanemu członkowi spółdzielni i na powyższą okoliczność nie była sporządzona odrębna uchwała wraz z uzasadnieniem. Na tablicy ogłoszeń nie zamieszczano też informacji o wykreślonych członkach spółdzielni.

W § 15 pkt.2 Statutu (...) im. (...) W. wskazane zostały przyczyny na podstawie których członek nie wykonujący obowiązków statutowych z przyczyn od niego niezależnych może być pozbawiony członkostwa przez wykreślenie z rejestru członków.

Zgodnie zaś z § 15 pkt.3 statutu wykluczenie lub wykreślenie staje się skuteczne z chwilą doręczenia członkowi zawiadomienia o wykluczeniu lub wykreśleniu wraz z uzasadnieniem. Zawiadomienia dokonuje się na piśmie.

W dniu 9 kwietnia 2005r w trakcie walnego zgromadzenia zapadła uchwała o skreśleniu z listy członków spółdzielni (...) na podstawie § 15 pkt.2 statutu, albowiem od 10.05.2003t nie świadczy on pracy na rzecz pozwanej spółdzielni z uwagi na stan zdrowia i uzyskanie renty inwalidzkiej. O czasie, miejscu i porządku obrad walnego zgromadzenia z dnia 9.04.2005r J. C. został powiadomiony zgodnie z postanowieniami statutu i ustawy –prawo spółdzielcze. Powód nie był na tym zgromadzeniu, a odpis protokołu z tego zgromadzenia nie został mu doręczony. W dniu 16.07.2007r odebrał udział członkowski w pozwanej spółdzielni w kwocie 300zł. O przyczynach wykreślenia go z listy członków pozwanej dowiedział się z treści doręczonej mu w tej sprawie odpowiedzi na pozew.

Powód R. M. (1) był członkiem pozwanej spółdzielni od 16.01.1973r i pracował w niej do 18.02.2005r. Przestał pracować w (...) z uwagi na niezdolność do pracy i przyznanie mu renty. Na walnym zgromadzeniu członków spółdzielni, które odbyło się w dniu 28.11.2006r, w którym powód uczestniczył uchwała w sprawie jego wykreślenia nie zapadła gdyż wniosek zarządu nie uzyskał większości głosów. Uchwała o skreśleniu R. M. (1) z listy członków pozwanej spółdzielni zapadła natomiast w dniu 19.05.2007r, podczas walnego zgromadzenia, o którym powód został powiadomiony zgodnie z postanowieniami statutu i przepisami ustawy-prawo spółdzielcze. Powód nie był obecny na tym zgromadzeniu, a odpis protokołu z tego zgromadzenia nie został mu doręczony. W dniu 31.12.2010r R. M. (1) w siedzibie spółdzielni odebrał kwotę 300zł stanowiącą zwrot udziału członkowskiego. O przyczynach wykreślenia go z listy członków pozwanej dowiedział się z treści doręczonej mu w tej sprawie odpowiedzi na pozew.

W dniu 7.02.2013r pozwana spółdzielnia została sprzedana (...) Spółce Budowlanej sp. z o.o. w R.. Kwota ze sprzedaży spółdzielni została częściowo podzielona pomiędzy jej członków. Został sporządzony plan likwidacji spółdzielni, a do podziału pozostało ok. 6 mln. złotych pomiędzy obecnych jej członków.

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Okręgowy wskazał, że powodowie oparli swoje żądanie na treści art. 189kpc i niewątpliwie mieli interes prawny w wykazaniu, że są nadal członkami pozwanej spółdzielni, skoro w chwili obecnej spółdzielnia jest likwidowana i jest dzielony jej majątek pomiędzy jej członków. Zgodnie z art. 42 § 2 ustawy – prawo spółdzielcze, uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna z ustawą jest nieważna. Tej sprzeczności powodowie upatrywali w braku ich pisemnego zawiadomienia o terminie walnego zgromadzenia, braku zawiadomienia ich w ten sposób o treści uchwały oraz w niewysłuchaniu ich przez członków spółdzielni przed podjęciem uchwał w przedmiocie ich wykreślenia. Zarzut braku prawidłowego zawiadomienia o terminie walnego zgromadzenia sąd I instancji sąd uznał za pozbawiony podstaw, albowiem powodowie zostali powiadomieni o terminie walnego zgromadzenia w sposób przewidziany w § 28 ust.1 statutu pozwanej spółdzielni oraz zgodnie z art. 40 § 1 ustawy – prawo spółdzielcze. Do chwili wszczęcia niniejszej sprawy powodowie nie zostali natomiast pisemnie poinformowani o tym, że zostali wykreśleni z listy członków pozwanej spółdzielni, ani o przyczynach podjętych uchwał. Informacje te uzyskali dopiero po zapoznaniu się z treścią odpowiedzi na pozew. W ocenie sądu I instancji nie doręczenie wcześniej powodom uchwał w przedmiocie ich wykreślenia powodowało jedynie bezskuteczność tych uchwał, a nie ich nieważność, co skutkowało stwierdzeniem braku podstaw do ustalenia, że powodowie są nadal członkami pozwanej spółdzielni i z tych względów powództwo oddalił.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiedli powodowie, zaskarżając go w całości.

Apelujący zarzucili naruszenie prawa materialnego, tj. art. 42 § 2 prawa spółdzielczego oraz poczynienie błędnych ustaleń sprzecznych z zebranych w sprawie materiałem dowodowym.

Wskazując na powyższe zarzuty, wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości z jednoczesnym obciążeniem pozwanej kosztami procesu za obie instancje.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powodów kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja powodów zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które to ustalenia Sąd Apelacyjny przyjmuje jako własne, ale na podstawie tych bezspornych ustaleń wywiódł błędne wnioski, uznając, że pomimo uznania bezskuteczności uchwał wobec obydwu powodów ich powództwo w przedmiocie ustalenia, że nadal są członkami pozwanej spółdzielni nie zasługuje na uwzględnienie z tego tylko powodu, że brak doręczenia im odpisu uchwał z uzasadnieniem został sanowany poprzez doręczenie im odpowiedzi na pozew, w której pozwana przedstawiła przyczyny dla których skreśleni zostali z listy jej członków.

Mimo skuteczności apelacji co do zasady, brak jest podstaw do uznania, że trafnym jest pogląd dotyczący obrazu przepisu art. 42 § 2 prawa spółdzielczego w następstwie przyjęcia, że uchybienie przez pozwaną wymogom przewidzianym w art. 24 § 4i5 prawa spółdzielczego w zakresie dotyczącym podjęcia uchwały o wykreśleniu, braku jej uzasadnienia i poinformowania powodów o jej treści nie skutkuje nieważnością takiej uchwały. Należy bowiem w tym zakresie podzielić stanowisko sądu I instancji znajdujące potwierdzenie w orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego (por. Wyrok SN z dnia 5.03.2010r w sprawie IV CSK 377/09), że uchwała o wykreśleniu członka spółdzielni produkcyjnej z powodu jej nedoręczenia temu członkowi wraz z uzasadnieniem zgodnie z art. 24 § 3 prawa spółdzielczego jest bezskuteczna, a nie nieważna, zaś członek (...) wykreślony z rejestru może mieć interes prawny w wytoczeniu powództwa na podstawie art. 189kpc. Sąd Okręgowy całkowicie dowolnie uznał, że obowiązek spółdzielni wynikający z treści powołanego przepisu może zostać zastąpiony poprzez złożenie odpowiedzi na pozew w sprawie z powództwa członka spółdzielni domagającego się ustalenia, że nadal pozostaje jej członkiem. Uszło natomiast uwagi sądu to, że powodowie domagali się ustalenia, że są nadal członkami pozwanej spółdzielni- co wynika wprost z pozwu- opierając swoje żądania nie tylko na twierdzeniach, że uchwały obu walnych zgromadzeń o

wykreśleniu ich z rejestru członków są wadliwe, ale również z okoliczności, że wykreślenie jest nieskuteczne z powodu nie doręczenia im pisemnego zawiadomienia o wykreśleniu wraz z zawiadomieniem zgodnie z art. 24 ust.3 ustawy z dnia 16.09.1982r prawo spółdzielcze w brzmieniu obowiązującym w chwili podjęcia tychże uchwał. Dodatkowo wskazać należy, że eksponowana przez pozwaną okoliczność, iż pozwani wiedzieli o treści podjętych uchwał również nie ma istotnego znaczenia w aspekcie uregulowań zawartych w powołanym przepisie prawa spółdzielczego, albowiem zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9.04.2002r w sprawie III CKN 569/00 okoliczność, że członek wiedział o treści uchwały nie wywiera żadnych skutków prawnych, skoro spółdzielnia nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 24 ust.3 prawa spółdzielczego. Sąd Okręgowy w sposób niekwestionowany przez pozwaną ustalił, że powodowie mają interes prawny w żądaniu ustalenia, że są nadal członkami pozwanej spółdzielni, a zatem wobec zaniechania doręczenia powodom treści uchwały wraz z jej uzasadnieniem, uznać należało, że podjęte przez walne zgromadzenia uchwały dotknięte są sankcją nieskuteczności wobec powodów, skutkiem czego było uznanie, że powodowie są nadal członkami pozwanej spółdzielni. Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1kpc zmienił zaskarżony wyrok jak w pkt. I sentencji obciążając pozwaną kosztami procesu w całości.

Z uwagi na to, że apelacja powodów została uwzględniona w całości, kosztami postępowania apelacyjnego obciążono pozwaną w myśl art. 98 § 1 i3 kpc.

SSA H. Małaniuk SSA M. Mazurkiewicz-Talaga del.SSO R. Małecki